Screening naar ondervoeding in de huisartsenpraktijk. Hoe is het gesteld met de voedingsgewoonten bij 80-plussers?

Haio: VAN ASSCHE Elisa , U.A.
Promotor: REMMEN Roy , U.A.
Praktijkopleider: PROOST Catherine

Context: Door de toenemende vergrijzing wordt de huisarts steeds meer geconfronteerd met geriatrische problematiek zoals ondervoeding. De ondervoedingsproblematiek heeft heel wat negatieve gevolgen voor de oudere met een verhoogde morbiditeit en mortaliteit tot gevolg. Toch wordt dit probleem vaak miskend en niet gediagnosticeerd in de huisartsenpraktijk. Buitenlands onderzoek toont aan dat tijdsgebrek een belangrijke barri?re vormt voor hulpverleners om een screening naar ondervoeding uit te voeren. Een eerste stap naar een intensievere aanpak van de opsporing van ondervoeding in de praktijk, is het bepalen hoeveel tijd een screening naar ondervoeding in de huisartsenpraktijk in beslag neemt.

Onderzoeksvraag: Wat is de tijd om de MNA-SF af te nemen in een huisartsenpraktijk in Turnhout bij thuiswonende ouderen boven de 80 jaar? Wat is de score op de MNA-SF bij thuiswonende ouderen die ouder zijn dan 80 jaar in een huisartsenpraktijk in Turnhout? Wat zijn de voedingsgewoonten bij deze ouderen?

Methode: In dit praktijkverbeterend onderzoek werd gekozen voor een cross-sectioneel observationeel onderzoek in een huisartsenpraktijk in Turnhout. De ge?ncludeerde patiënten, thuiswonende mannen en vrouwen van 80 jaar of ouder met een GMD in de praktijk, werden ??nmalig gescreend tijdens een consultatie aan de hand van de MNA-SF. Nadien werd met alle deelnemende patiënten voedingsadviezen, gebaseerd op de NHG-patiëntenbrief ?ondervoeding? overlopen. Het volledige consult werd opgenomen met een audio-device. De audiofragmenten werden geanalyseerd met behulp van een kwalitatieve onderzoeksmethode om te bepalen welke onderwerpen aan bod kwamen. Daarnaast werd met behulp van een timer bepaald hoeveel tijd ieder onderdeel in beslag nam. Van deze uitkomsten werd een gemiddelde tijd en standaard deviatie berekend. Tevens werd er gekeken naar de scores op de MNA-SF en de voedingsgewoonten.

Resultaten: In totaal werden 34 screeningstesten uitgevoerd die gemiddeld 4 minuten en 55 seconden duurden met een standaard deviatie van 1 minuut en 29 seconden. In totaal scoorden 25 deelnemers 12 punten of meer op de screeningstest waardoor zij in de categorie ?normale voedingstoestand? vielen. Zes deelnemers vielen in de categorie ?risico op ondervoeding? en drie deelnemers vielen in de categorie ?ondervoeding?.

Conclusie: De gemiddelde tijd die een volledig consult in beslag neemt, is ongeveer 17 minuten en het afnemen van de MNA duurt ongeveer 5 minuten. In deze onderzoekspopulatie heeft 73% een normale voedingstoestand, 18% een risico op ondervoeding en heeft 9% ondervoeding volgens de MNA-SF. De meeste deelnemers eten op drie regelmatige tijdstippen. De maaltijden omvatten twee broodmaaltijden en een warme maaltijd bestaande uit soep, aardappelen, groenten en vlees. Er is weinig variatie in deze voeding, tenzij er niet zelf gekookt wordt door de deelnemers.